

Ярмолюк О.А., студентка
Науковий керівник:
Феленчак Ю.Б., доцент
Львівський державний університет
фізичної культури, м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МУЗЕЙНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

У міру розвитку туризму, як окремої галузі економіки, музеї з культурно-освітніх та науково-дослідних закладів, переростають у соціокультурні території, у межах яких крім основних напрямків музейної діяльності, визначених Законом України «Про музеї та музейну справу» (культурно-освітня, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'яткоохоронна робота) [2], реалізуються й різноманітні атракційні види заходів, що сприяють популяризації як музейного закладу зокрема, так і регіону, на території якого розташований музей.

Особливої популярності набули музеї та виставки, що дають можливість максимально зануритись у проблематику конкретної теми, історичної події чи періоду життя окремої особи. Власне такі музейні заклади та виставки на даний момент прийнято називати інтерактивними. Чим же вони відрізняються від звичних музеїв? Щоб з'ясувати це, слід дати визначення поняттю інтерактивність.

«Інтерактивність» – це принцип організації системи, при якому мета досягається інформаційним обміном елементів цієї системи. Елементами інтерактивності є всі елементи взаємодіючої системи, за допомогою яких відбувається взаємодія з іншою системою / людиною (користувачем) [4]. Тобто інтерактив у музейному закладі передбачає повну взаємодію екскурсанта, екскурсовода та екскурсійного об'єкта, а також взаємний обмін інформацією між ними. На приклад, Ізраїльський дитячий музей в Холоні, пропонує виставку «Діалог в темряві», що імітує світ сліпої людини: під час екскурсії всі йдуть слідом за сліпим провідником, стискаючи в руках палички-поводирі і намагаються розпізнавати різні звуки і запахи. Екскурсанти ходять по вулицях, заходять в кафе, магазини та на ринки – все як у житті, тільки без несподіванок, що підстерігають сліпих на кожному кроці [1]. Таким чином екскурсанти мають можливість повністю зануритись в об'єкт екскурсії – світ незрячої людини.

Важливою складовою матеріально-технічного забезпечення інтерактивного музейного закладу, є наявність мультимедійного обладнання, чи окремого конференц-залу. Така складова може використовуватись не лише у ході екскурсії, а бути джерелом надходження додаткових коштів від здачі в оренду приміщення для проведення конференцій, презентацій, семінарів, тощо.

Також слід звернути увагу на підготовку кадрів, адже екскурсовод повинен володіти не лише класичними прийомами розповіді та показу, а й задіювати вербальне спілкування, акторську та анімаційну майстерність, для кращого сприйняття теми екскурсії екскурсантами.

Невід'ємною частиною діяльності інтерактивних музеїв є участь у місцевих фестивалях, тематичних виставках та конкурсах, така діяльність музею часто є більш затратною, ніж прибутковою, проте сприяє популяризації музею; та виготовлення власної сувенірної продукції, що дає можливість залучити додаткові кошти у бюджет закладу, сприяє розповсюдженню інформації про музей серед туристів і позитивно впливає на престиж закладу.

Проте створення таких інтерактивних виставок на базі існуючих державних музейних закладів супроводжується такими проблемами, як відсутність матеріально-технічної бази та недостатнє фінансування. У ході вирішення цих матеріальних проблем, пріоритетними напрямками роботи сучасного музею повинні стати:

- перетворення музею на центр громадської активності;
- співпраця з органами місцевого самоврядування;
- робота з благодійними фондами та неурядовими громадськими організаціями;
- впровадження інноваційних підходів у музейному менеджменті;
- реклама музейного комплексу через засоби масової інформації та тираж власних періодичних видань, а також афіш, листівок, тощо [3].

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що інтерактивні музейні заклади та виставки в Україні перебувають на етапі впровадження та потребують подальших наукових вивчень. Дану галузь досліджень слід вважати пріоритетною, адже іноземний досвід діяльності інтерактивних музеїв та виставок є позитивним оскільки їх практика приносить додаткові прибутки не лише конкретним туристичним об'єктам, а й регіонам в цілому.

Список використаної літератури:

1. Дев'ять найцікавіших дитячих музеїв світу [Електронний ресурс]/ — Режим доступу : <http://ditvora.com.ua/9-naitsikavishikh-dityachikh-muzejiv-svitu>.
2. Закон України «Про музеї та музейну справу» [Електронний ресурс]/ — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>.
3. Ковальчук Є. Музей у сучасному світі: розробка наукової концепції /Євгенія Ковальчук. [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://volyn-kray-us.at.ua/publ/muzej_u_suchasnomu_sviti_rozrobka_naukovoji_koncepciji/1-1-0-62.
4. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії Інтерактивність [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Інтерактивність>.